

BILLIG PARADIS: Mest feriebolig for pengene får du i Brasil, mener ekspertene. For 450.000 kroner får du en flott, ny leilighet her i Natal-området, som hele året har en jevn temperatur på rundt 30 grader. Levekostnadene er omtrent en femtedel av hjemme i regnvåte, kalde Norge.

FOTO: BJØRN ASLE NORD

Det finnes ikke sikre tall på hvor mange nordmenn som kjøper eiendom i utlandet – mange av dem blir ikke oppgitt.

– Ca. 21.000 husstander i Norge har planer om å kjøpe fritidsbolig i utlandet i løpet av de tolv neste månedene. Rundt 30 prosent av disse har tenkt å kjøpe i Spania. Deretter følger Norden med 25 pst., og Frankrike med 10 pst., sier sjeføkonom Kjell Senneset i Prognosesenteret.

Han lener seg til en undersøkelse gjort i juni i år, men påpeker at det kun er en prognose.

– Men det vil ikke overraske noen om norske eierskap i utlandet er fordoblet innen 2010, sier Senneset.

Og det er slett ikke bare Spania som gjelder.

Solvarm investering

– Det kom litt brått på, sier Frode Tiller (31).

– Jeg og en kompis dro dit på ferie i fjor høst. Vi hadde vært i Syden, vi hadde vært i Thailand. Vi ville prøve noe nytt.

Det er tydelig at politibetjenten ved Bergen politidistrikt likte seg i det nordøstre hjørnet av Brasil.

– En jeg kjenner, som bor der og driver i bransjen, anbefalte kjente å investere i leiligheter. Tidlig i vinter betalte jeg innskudd på en leilighet som skal bygges. Allerede etter kort tid sa min bekjente at prisene var i ferd med å stige. Så jeg kjøpte en til i vår.

– Så du har kjøpt *to*?

– Eh, tre, faktisk. Jeg skulle komme til det: De to første er i sentrum, i nybygde høyblokker

langs stranden i Fortaleza. Men i høst fikk jeg tips igjen, om et nytt prosjekt på stranden. Dette ligger like ved siden av en stor fornyelsespark, og min bekjente anbefalte sterkt å gå inn i dette prosjektet også, sier Tiller.

Dermed betalte trønderen inn 55.000 kroner for en måned siden. To uker senere fikk han tilbud om å selge igjen, med 30.000 kroner i fortjeneste.

Tiller sa nei. Noe som skulle vise seg å være lur. Bare for noen dager siden ble han igjen spurt om å selge – nå med 45.000 kroner i fortjeneste. Slett ikke verst avkastning, på en eneste måned.

– Jeg har ikke solgt ennå. Jo lenger du kan vente, jo større blir verdien. For det er jo en investering, har jo ikke tenkt å sitte med tre leiligheter der.

– Spania? Gjeeeesp ...

– Spania har aldri vært interessant. Hvor mange grader er det i Spania i feks. januar? Hvis jeg vil reise bort en måned i januar eller februar, så er det fordi det er svinnekaldt her hjemme. Da vil jeg ha det varmt, sier 31-åringen. I tillegg til klimaet, var prisnivået en viktig faktor.

– I Brasil er det veldig billig, kanskje en femtedel av levekostnadene hjemme. En 0,6 liter pils på stranden koster 5-6 kroner, og skal du ha forrett, middag og noen drinks på en skikkelig flott restaurant, koster det gjerne en hundrelapp, med både forrett, middag og drinker.

– Men reisen er både dyr og lang?

– Ja, 7000-8000 kroner for flybilletten. Men jeg tror at prisene

INVESTERING: Frode Tiller (31) har betalt innskudd på ikke bare én, men TRE leiligheter i Brasil. – En god investering, tror politibetjenten.

FOTO: JAN M. LILLEBØ

vil gå stadig nedover når flere og flere flyr dit.

– Du synes kanskje at det er hyggelig å sitte i kanskje 12 timer på fly?

– Nei. Men det er verdt det, når jeg bare kommer frem.

Leilighetene ligger i ennå ikke bygde høyhus på stranden. For ca. 450.000 kroner får man 65 kvm med topp standard og fellesbaseng i inngjerdet område med 24-timers sikkerhetsvakter.

– En sterk trend

Kanskje ikke rart at vi har fått det første bladet som utelukkende handler om bolig i utlandet.

Det heter, så klart, Bolig i utlandet.

– Faktum er at flere nordmenn kjøper bolig i utlandet enn hytte i Norge. Dette er en utrolig sterk trend, sier Tom Andersson, redaktør i Bolig i utlandet.

– Norsk økonomi er sterk, vi har mye penger og renten er lav. Kjøperne blir stadig yngre, 30-40-åringene har tilgang på hytte gjennom familien, når de selv skal kjøpe landsted er det derfor naturlig å se ut av landet. Og ikke minst: stadig flere får øynene opp for at eiendom kan være en kombinasjon av god investering og glede, sier redaktør Andersson.

Fremdeles er Spania, Sverige (?) og Frankrike mest populære blant eiendomskjøperne.

– Men det skjer noe spennende her: totalmarkedet øker veldig. Det betyr at Spania ikke stagnerer, men at vi ser en voldsom vekst i andre markeder, sier Andersson.

Og presiserer:

– Det hotteste nå er Tyrkia og Kroatia – vi har vel skjønt at det

ikke er krig der lenger. Blant de mer eksotiske stedene finner vi Sør-Afrika, som må være verdens vakreste land. Og det skjer massevis i Brasil. Der er det ganske voldsomt, og nordmenn er veldig involvert, både på utbygger og kjøpersiden. Deriblant «Vaske-Bakke».

Smaken av samba

– Hvor får man mest for pengene?

– Uten tvil i Brasil, i Natal og andre områder på nordøstkysten. Området har et utrolig stabilt klima, med temperaturer på mellom 26 og 32 grader hele året, med badevann som sjelden går under 26 grader. Der får du en villa på den mest fantastiske stranden du kan tenke deg, for under en million. Ennå har vi ikke sett den voldsomme veksten der, men den kommer nok snart. Prisene på de beste tomte i nordøst-Brasil har steget flere hundre prosent i året de siste par-tre årene.

– Så det gjelder å skynde seg?

– Der skjer det NÅ! Boliger i dette området er også interessante som investeringsobjekter. Brasilianerne har så langt ikke hatt råd til å kjøpe feriebolig i eget land. Men nå går landet så det suser – man kan jo tenke seg hva det vil bety for boligprisene i de beste områdene, når 170 millioner brasilianere etter hvert begynner å få bedre økonomi.

– Er eiendom i utlandet like god investering som eiendom i Norge?

– Å ja! Norge er et av de siste landene jeg ville ha investert i. Jeg har truffet eiendomsaktører i Norge som vil slutte å utvikle i Norge, og heller gå mot utlandet.

BILLIG SOL: På et høydedrag på den ghanesiske kysten har en gruppe nordmenn slått seg ned. Her får du eneboliger med utsikt over Guinea-gulven og 30 grader året rundt for ca. 450.000 kroner og oppover.

FOTO: PRIVAT

– Hvor mye får man igjen for investeringen da?

– For eksempel har Sør-Frankrike de siste årene hatt en jevn vekst på 20 pst. årlig. Som investor ville jeg nok holdt meg unna Costa del Sol, der er det nok forholdsvis modent, sier Bolig i utlandet-redaktøren.

Rørleggerens paradiset

På en høyde ved kysten av Ghana har Harald Gjosæter (68) funnet sitt paradiset.

– Jeg ble nysgjerrig etter en artikkel om dette prosjektet i BTs hus & hjem for 2-3 år siden. Da hadde jeg sett Europa, Asia og USA, men ikke Afrika, sier den pensjonerte rørleggeren.

I mars i år sto huset hans ferdig, en enebolig på nesten 200 kvm, helt på den frodige sørpissen av Ghana og med utsikt over Guinea-gulven.

– Jeg tenkte en stund på å kjøpe i Spania, men er glad jeg ikke gjorde det. Det er blitt dyrt der nede, med terrorisme og alt.

Da er det andre boller i Ghana.

– Klimaet er deilig. Alltid en

pålandsbris, temperaturen er rundt 30 grader året rundt.

Etter 8000 kroner, og 6-7 timers direktefly fra Amsterdam, lander Gjosæter på flyplassen i Accra. Deretter er det ikke ubetydelige 23 mil vestover til millionbyen Takoradi. Det er utenfor Takoradi at den lille norske kolonien ligger.

Noen velstrukturert og strømlinjeformet turistmaskin er det imidlertid ikke. Det er Gjosæter glad for.

– Her kan du gå i to timer på stranden før du møter en eneste person, og da er det gjerne en fisker som står på stranden og kaster garnet sitt.

Pc-er uten strøm

Ghana er et fattig land. Både på godt og vondt.

– Folkene der er glad for lite. De er gjestfrie og liketil, ikke vanskelige å komme i kontakt med. De setter pris på oss der nede. Vi gir jo et bidrag, bruker lokale snekkere, murere og rørleggere. I motsetning til innsamlingsaksjoner, går alle pengene vi gir direkte til dem som har bruk for dem, sier han.

MITT AFRIKA: Harald Gjosæter (68) fant sitt paradiset i Ghana. – Jeg er glad jeg ikke kjøpte i Spania. Der ville huset kostet 2-3 ganger så mye, sier den pensjonerte rørleggeren.

FOTO: PRIVAT

Blant annet er det sendt ned klær, skolemateriell og datamaskiner fra Norge, til skolen i den nærmeste landsbyen. Men så viste det seg at det ikke var strøm på skolen. Vi har en oppgave å gjøre der, sier Harald Gjosæter.

Hva drømmen har kostet, har han ikke lyst til å snakke om.

– Men det er rimelig der. Huset mitt ville kostet 2-3 ganger så mye i Spania. Og indrefi-leten koster rundt 23 kroner kiloen, sier 68-åringen.

En annen bergenser som har kjøpt i samme området, sitter i dag med en ny, luftkondisjonert villa på 250 kvm, fiks ferdig med svømmebasseng på den 6,5 mål store tomten som skrånere lett ned mot havet, der han eier 60 meter strandlinje (som alle rett nok kan bruke). Pris: 850.000 kroner.

Venter på soloppgangen

– Du er jo håndverker selv, hva synes du om kvaliteten på arbeidet der nede?

– Det er ikke på høyde med skandinavisk kvalitet, mye på grunn av at materialene ikke

holder samme standard. Men spesielt murerne og snekkerne gjør veldig bra arbeid, sier han.

Snart setter den pensjonerte rørleggeren og hans venninne seg på flyet igjen, for nye åtte uker med sand mellom tærne og lett bris under palmene.

Når solen kommer opp i øst i sekstiden om morgenen, og fiskebåtene er på vei inn igjen med nattens fangst, sitter Gjosæter på terrassen med kaffi-koppen og venter på soloppgangen.

Senere dukker gjerne fiskerne opp på terrassen for å selge nytrukket fisk og hummer.

Kanskje ikke helt umulig å forstå hva Harald Gjosæter mener med «det gode liv»?

PAAL KVAMME
paal.kvamme@bt.no

Cuba og Thailand direkte fra Bergen

Reiselysten vår blir stadig mer eksotisk, og våre største turoperatører sender deg like gjerne på chartertur til Brasil, Forente Arabiske Emirater, Malaysia, Mauritius, India eller Kenya som til Mallorca.

Til og med fra Bergen. Over nyttår sender reiseselskapet Apollo deg direkte fra Flesland til Havana på Cuba.

Og allerede i november taker det første charterflyet ut på den sikkert regnvåte rullebanen på Flesland og forsvinner av gårde mot varme, solfylte Phuket. Flere ganger denne vinteren skal nye horder soltørste bergensere shippes til Thailand.

– Ruten fra Bergen til Phuket er basert på etterspørsel. Det er veldig mange som bor andre steder enn på Østlandet, sier Gunnar Grosvold, administrerende direktør i Saga Solreiser.

– Om det kan kalles direkte-tur når vi mellomlander i Emiratene, er en annen sak. Men når vi tilbyr direktefly, øker etterspørselen med opptil 50 prosent, sier Grosvold.

– Det er bare noen få avganger fra Bergen til Thailand?

– Vil ikke si det. Vi snakker om et fly på 405 seter, det er ikke småtter. Hvis vi skulle sette opp fly hver uke, hadde det ikke gått, sier Grosvold.

Som ikke tør si om Thailands-ruten fra Bergen er kommet for å bli.

– Det avhenger av hordalendingene. Men vi selger bra, så jeg tror dette kommer til å fortsette.

Selv om våre reisemål stadig blir mer eksotiske, er det slett ikke slik at de store hordene har sluttet å dra til Kanariøyene om vinteren.

– 80 pst. av vintergjestene våre drar til Kanariøyene. Men samtidig har vi en klar tendens til økning på langdistanseturere østover. Hadde det ikke vært for kansellerte ruter på grunn av tsunamien, skulle vi forrige vinter ha flydd 7000 gjester til Thailand. Denne vinteren satser vi på å sende 11.000 gjester til Thailand – en økning på 57 pst., sier Saga Solreiser-direktøren.

– Thailand er 10 ganger større enn neste langdistansemål, Natal i Brasil. Der sender vi 1500 gjester denne vinteren.